

ไซมิสสวีท โดยประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง: การเรียบเรียงจากบทเพลงซิมโฟนีสู่เปียโนคอนแชร์โต

PRASIDH SILAPABANLENG'S SIAMESE SUITE:

TRANSCRIPTION FROM SYMPHONIC WORK TO PIANO CONCERTO

ชญพงศ์ ทองสว่าง*

สถาบันดนตรีกัลยาณิวัฒนา กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Chanyapong Thongsawang*

Princess Galyani Vadhana Institute of Music, Bangkok, Thailand

Received 31/03/2025, Revised 22/04/2025, Accepted 28/05/2025

บทคัดย่อ

ที่มาและวัตถุประสงค์ : “ไซมิสสวีท” เป็นบทเพลงชิ้นสำคัญสำหรับวงดุริยางค์ที่อาจารย์ประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง ประพันธ์สำเร็จในปี พ.ศ. 2496 เพื่อส่งเข้าประกวดในการแข่งขัน Queen Elizabeth Competition ประเพณีบทประพันธ์ที่ประเทศเบลเยียม และได้แสดงรอบปฐมทัศน์ในงานประชุมวิชาการดนตรี UNESCO Music Conference ที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ ในปี พ.ศ. 2497 “ไซมิสสวีท” ถือเป็นบทเพลงไทยชิ้นแรกที่มีโครงสร้างแบบซิมโฟนี ซึ่งประกอบด้วยกันสัท่อน ที่แสดงเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทยและสำเนียงดนตรีไทยผ่านเทคนิคการประพันธ์แบบคลาสสิกตะวันตก ท่อนแรกชื่อ “Moon over the Temple” ในอัตราจังหวะ *Andante con moto* นำบทประพันธ์เดิมชื่อ “Intermezzo” ซึ่งอาจารย์ประสิทธิ์แต่งขึ้นสำหรับการสอบสำเร็จการศึกษากับศาสตราจารย์เคลาส์ ฟริงส์โฮม ณ ประเทศญี่ปุ่น ท่อนที่สอง “In the Grand Palace” ในอัตราจังหวะ *Moderato* สะท้อนถึงสถาบันพระมหากษัตริย์และพระบรมมหาราชวังที่ยิ่งใหญ่ของไทย ท่อนที่สาม “Siamese Lament” ในอัตราจังหวะ *Lento cantabile* เป็นบทเพลงช้าโศกเศร้าที่เลียนเสียงปี่ไทยโดยเครื่องเป่าสากล และท่อนสุดท้าย “In Bangkok’s Chinatown” เป็นท่อนที่ยาวที่สุด แบ่งเป็นสี่ช่วงย่อย ได้แก่ “Introduction” (*Adagio*), “Love Scene” (*Lento*), “Heartbreak” (*Andante cantabile*) และ “At the Wedding” (*Allegro*) ท่อนนี้เรียบเรียงขึ้นจากเพลงระบำ “ชื่นใจ” หรือ “ดอกเถา” จากละครเวทีเรื่อง “ขบวนเสด็จ” ที่สะท้อนการเคลื่อนไหวเพื่อเสรีภาพของจีนในปี พ.ศ. 2480 โดยเยาวชนชาวจีนต่อต้านการยึดครองของญี่ปุ่นในช่วงสงครามจีน-ญี่ปุ่นครั้งที่สอง เนื่องในโอกาสฉลองครบรอบ 111 ปี อาจารย์ประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง, 125 ปี หลวงวิจิตรวาทการ และ 50 ปีการเสียชีวิตของเคลาส์ ฟริงส์โฮม ปรมาจารย์นักแต่งเพลงผู้เป็นครูของอาจารย์ประสิทธิ์ ณ สถาบันดนตรีแห่งกรุงโตเกียว ระหว่างปี พ.ศ. 2478-2480 ผู้วิจัยได้ดำเนินโครงการวิจัยเรื่อง “ศิลปบรรเลงเพลงสยาม โดยวงอิมมานูเอลอร์เคสตราในชุมชนคลองเตย” เพื่อเรียบเรียงและแสดงบทเพลงไทยคลาสสิกในรูปแบบใหม่ในปี พ.ศ. 2566 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำบทประพันธ์ชิ้นสำคัญนี้มาเรียบเรียงใหม่ในรูปแบบเปียโนคอนแชร์โตและเปียโนเดี่ยว เพื่อให้บทเพลงสามารถนำเสนอได้ในวงกว้างมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน รวมถึงใช้ดนตรีเป็นสื่อกลางในการสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชนคลองเตยผ่านกิจกรรมการแสดงและการเรียนรู้ทางดนตรีของมูลนิธิดนตรีเพื่อชีวิต

วิธีการศึกษา : ผู้วิจัยได้รวบรวมศึกษาข้อมูลประวัติและผลงานของอาจารย์ประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง จากหนังสือ โน้ตเพลง จดหมาย เอกสาร บทละคร บันทึกเสียง และรูปภาพต่าง ๆ รวมทั้งได้ศึกษาและวิเคราะห์บทเพลง “ไซมิสสวีท” อย่างละเอียด

* Corresponding author, email: chanyapong.t@pgvim.ac.th

จากโน้ตลายมือต้นฉบับโดยคุณเกษม สุวงศ์ ผู้เป็นลูกศิษย์ของผู้ประพันธ์ และจากโน้ตที่บันทึกตีพิมพ์ใหม่โดยกองดุริยางค์ทหารเรือ จากนั้นผู้วิจัยนำมาศึกษาและเรียบเรียงสำหรับการบรรเลงเปียโนประชันกับวงดุริยางค์ในรูปแบบเปียโนคอนแชร์โต โดยยึดการดำเนินเสียงประสานต้นฉบับเป็นหลัก พร้อมกันนี้ยังได้เรียบเรียงบทเพลงสำหรับบรรเลงเดี่ยวเปียโน โดยพยายามคงรูปแบบเสียงและสีสันดนตรีของวงดุริยางค์ให้มากที่สุด เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปบรรเลงหรือแสดงได้บ่อยครั้งขึ้น ระหว่างการฝึกซ้อมร่วมกับวงดุริยางค์ ผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนแนวทางบรรเลงของเปียโนและวงดนตรีเพื่อให้ทั้งสองฝ่ายเกื้อหนุนและประสานกันอย่างเหมาะสม

ผลการศึกษา : การบรรเลงเปียโนประชันกับวงดุริยางค์ช่วยให้นักดนตรีเยาวชนสามารถเล่นระดับเสียงได้แม่นยำขึ้น เพราะสามารถฟังเสียงอ้างอิงจากเปียโนได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ลีลาการบรรเลงเปียโนยังเพิ่มมิติและสีสันให้แก่บทเพลงด้วยเทคนิคต่าง ๆ เช่น การเล่นเสียงประสานแบบอาร์เปจจิโอ (Arpeggio) การเล่นโน้ตรั้ว (Tremolo) การเลียนเสียงการกรอโน้ตในดนตรีไทยเดิม และการเล่นโน้ตขึ้นคู่แปดสลับมือแทนการเล่นมาริมบา เทคนิคเหล่านี้ช่วยเพิ่มความหลากหลายทางเสียงและอรรถรสในการแสดง รวมทั้งเพิ่มความมีชีวิตชีวาและความน่าสนใจให้แก่บทเพลง การเรียบเรียงครั้งนี้จึงไม่เพียงแต่รักษาเอกลักษณ์ของบทเพลงดั้งเดิมไว้ แต่ยังช่วยขยายขอบเขตการนำเสนอบทเพลงให้เหมาะสมกับยุคสมัยและผู้ฟังกลุ่มใหม่

บทสรุป : ในยุคปัจจุบัน ดนตรีไทยถูกนำมาเรียบเรียงใหม่ในหลากหลายรูปแบบตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป โครงการวิจัยเชิงศิลป์นี้จึงมุ่งเผยแพร่บทประพันธ์ของคีตกวีไทยทรงคุณค่าในรูปแบบที่สามารถดึงดูดผู้ชมในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนรุ่นใหม่ เพื่อให้พวกเขาได้สัมผัสและเข้าถึงสุนทรียะของดนตรีไทยคลาสสิก พร้อมทั้งสอดแทรกเรื่องราวและประวัติศาสตร์ที่อาจถูกมองข้ามหรือหลงลืมไปในปัจจุบัน ด้วยการเรียบเรียงและการแสดงที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน คาดหวังว่างานวิจัยนี้จะเป็นสื่อกลางเชื่อมโยงระหว่างอดีตและปัจจุบัน ส่งเสริมความเข้าใจและความรักในศิลปวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่สืบไป

คำสำคัญ : ไซมิสสวิต / ประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง / เคลาส์ ฟริงส์ไฮม์ / การเรียบเรียงเพลงไทย / เปียโนคอนแชร์โต

Abstract

Background and Objectives: *Siamese Suite*, a masterpiece of Prasidh Silapabanleng, was composed in May 1953 for the Queen Elisabeth Competition (international composition category) in Belgium. It was finally premiered at the UNESCO Music Conference in Manila, the Philippines, in 1954. *Siamese Suite* is the first Thai composition with a symphonic structure, consisting of four movements that showcase the essence of Thai cultural identity and music through the use of Western classical composition techniques. The first movement, “Moon over the Temple” in *Andante con moto* tempo, is based on an earlier piece called *Intermezzo*, composed for a graduation exam with Professor Klaus Pringsheim in Japan. The second movement, “In the Grand Palace” in *Moderato* tempo, reflects the Thai monarchy and the grandeur of the royal palace. The third movement, “Siamese Lament” in a slow tempo *Lento cantabile*, features a sorrowful melody, imitating the mournful sound of the Thai *pi* (an oboe-like instrument). The final movement, entitled “In Bangkok’s Chinatown,” is the longest, consisting of four parts: “Introduction” (*Adagio*), “Love Scene” (*Lento*), “Heartbreak” (*Andante cantabile*), and “At the Wedding” (*Allegro*). It derived from the original song “Chuen-Jai” (Rejoice) with a merry dance scene from the play

“Ka-Buan-Se-Ri-Jean”, which reflects the Chinese Freedom Movement in 1937 by young Chinese students against Japanese occupation during the early stage of the second Sino-Japanese war. On the occasion of the 111th anniversary of Prasadh Silapabanleng, the 125th anniversary of Luang Vichit-Vadakan, and the 50th anniversary of the passing of Klaus Pringsheim, a renowned composer and supervisor of Prasadh Silapabanleng at the Tokyo Academy of Music between 1935-37, the author conducted an artistic research project entitled “Silapabanleng’s Siamese Music, performed by Immanuel Orchestra in the community of Klongtoey” in 2023. The research aimed to arrange and perform Thai classical music in new transcriptions, while providing music education and performance opportunities for youth in the Klongtoey community through the Music for Life Foundation.

Methods: The researcher collected and studied the biography and works of Prasadh Silapabanleng from various sources such as books, music scores, letters, documents, stage play manuscripts, recordings, and photographs. The *Siamese Suite* was analyzed in detail from the original manuscript by the composer’s student, Mr. Kasem Suwongse, and from the later printed score by the Royal Thai Navy Music Division. The composition was arranged by the author for piano and orchestra as a piano concerto, maintaining the original harmonies while adapting it for piano performance. Additionally, the piece was arranged for solo piano performance, with efforts to preserve the orchestral sound’s essence by incorporating pianistic techniques such as arpeggios, tremolos, and traditional Thai musical elements to make it suitable for frequent performance. During rehearsals with the orchestra, the researcher adjusted both the piano part and orchestral arrangement to ensure effective mutual support and harmony.

Results: Performing the piano alongside the orchestra helped young musicians play more accurately in pitch, as the piano provided clear pitch references. Moreover, the piano added expressiveness, enriching the overall sound with techniques exploring the instrument’s tonal range, including smooth arpeggios, tremolo, imitation of the “Kro” technique from traditional Thai music, and the use of octave intervals played with alternating hands as an alternative to the marimba. This arrangement preserved the original composition’s uniqueness while expanding its accessibility to new audiences and contemporary contexts.

Conclusions: Today, Thai classical music is often arranged in various styles to suit modern social and cultural contexts. This artistic research project aims to promote valuable Thai musical works in forms that attract contemporary audiences, especially youth, enabling them to experience the aesthetics of Thai classical music while preserving historical narratives that may have been overlooked or forgotten. Through community-engaged arrangement and performance, this project serves as a bridge connecting the past and present, fostering understanding and appreciation for Thai cultural heritage.

Keywords: Siamese Suite / Prasadh Silapabanleng / Klaus Pringsheim / Arrangement of Thai Music / Piano Concerto

บทนำ (Introduction)

อาจารย์ประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง (พ.ศ. 2455-2542) เป็นบุตรชายคนโตของหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ได้รับการฝึกฝนในการเล่นดนตรีไทยแทบจะทุกชนิดจากบิดาของท่านตั้งแต่วัยเด็ก โดยสามารถเล่นระนาดเอกได้ดีมาก เมื่ออายุ 17 ปี ได้ติดตามบิดาไปสอนดนตรีไทยที่ราชสำนักของพระมหากษัตริย์กัมพูชา โดยทำหน้าที่เป็นล่ามภาษาอังกฤษ ในปี พ.ศ. 2473 ช่วงเวลาหนึ่งเดือนที่บิดาและบุตรได้อยู่ร่วมกัน ทำให้หลวงประดิษฐไพเราะมองเห็นแววการประพันธ์ของบุตรชายของท่าน จึงได้ส่งเสริมให้เรียนโน้ตสากลเบื้องต้นที่โรงเรียนวิทยาศาสตร์ อำนวยการสอนโดยพระเจนดุริยางค์ ต่อมาได้ส่งไปเรียนเปียโนกับครูนารถ ถาวรบุตร เพื่อเป็นการปูพื้นฐานทางดนตรีสากลตะวันตกให้อาจารย์ประสิทธิ์

อาจารย์ประสิทธิ์ได้ไปร่วมแสดงกับคณะนาฏศิลป์ดนตรีของโรงเรียนนาฏดุริยางค์ กรมศิลปากร ในการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมที่ประเทศญี่ปุ่น ในปี พ.ศ. 2477 ทำให้ได้มีโอกาสพบศาสตราจารย์คลาสส์ พริงส์ไฮม์ (Prof. Klaus Pringsheim, พ.ศ. 2426-2515) ประมาจารย์ชาวเยอรมัน ผู้ที่ได้อพยพไปกรุงเวียนนาในปี พ.ศ. 2449 และเป็นนักเล่นเปียโนประกอบ (Repetiteur) ณ โรงละครราชสำนัก แห่งกรุงเวียนนา อีกทั้งยังเป็นผู้ช่วยของกุซตาฟ มาเลอร์ (Gustav Mahler, พ.ศ. 2403-2454) ก่อนที่จะย้ายมาสอนดนตรีที่สถาบันดนตรีแห่งกรุงโตเกียว (Tokyo Academy of Music) ตั้งในปี พ.ศ. 2474 อาจารย์ประสิทธิ์จึงได้ศึกษาด้านการประพันธ์และการอำนวยเพลงที่ประเทศญี่ปุ่นกับศาสตราจารย์พริงส์ไฮม์ หลังจากสำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ. 2481 อาจารย์ประสิทธิ์ได้เข้ารับราชการที่กองดุริยางค์สากล กรมศิลปากร โดยเป็นผู้ช่วยพระเจนดุริยางค์

ต่อมาอาจารย์ประสิทธิ์ร่วมกับญาติพี่น้องได้จัดตั้งคณะละคร “คณะศิษย์เก่าศิลปากร” (ภายหลังเปลี่ยนเป็นชื่อ “ผกาวิไล”) โดยได้แสดงละครเวที “ผกาวิไล” เป็นเรื่องแรก ที่โรงละครเก่า กรมศิลปากร โดยอาจารย์ประสิทธิ์ได้สร้างผลงานไว้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังได้สอนดนตรีแก่ผู้สนใจ อาทิ คุณเกษม สุวงศ์ รองศาสตราจารย์ นายแพทย์วรารุณ สุมาวงศ์ (วรพจน์) และคุณอัสน์ ภิรมะโรหิต ต่อมาได้ก่อตั้งโรงเรียนผกาวิไลนาฏศิลป์ไทยและดนตรี ตลอดจนจัดการแสดงนาฏศิลป์และดนตรีให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้ชมเป็นเวลาหลายปี

อาจารย์ประสิทธิ์ และภรรยา ลัดดา (สารทายน) ศิลปบรรเลง ได้ทำงานร่วมกันมาตลอด และได้รับเชิญไปที่ประเทศฟิลิปปินส์ ฝรั่งเศส สวิตเซอร์แลนด์ ญี่ปุ่น ฯลฯ อีกทั้งได้มีโอกาสพาคณะนาฏศิลป์ไทยไปแสดงที่ทวีปยุโรปและอเมริกา ถือเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยให้ชาวต่างชาติได้ชื่นชม อีกทั้งยังเป็นคนไทยคนแรกที่นำบทเพลงไทยเดิมมาแต่งเสียงประสานในรูปแบบซิมโฟนีและเป็นที่ชื่นชมมากของชาวต่างประเทศ จึงได้รับเกียรติยกย่องให้เป็นศิลปินแห่งชาติในปี พ.ศ. 2541

อาจารย์ประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง ได้สร้างสรรค์ผลงานสำคัญไว้มากมาย โดยสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภทหลัก ดังนี้

1. บทเพลงสำหรับบรรเลงโดยวงดุริยางค์
2. บทเพลงสำหรับบรรเลงดนตรีกลุ่มแชมเบอร์
3. บทเพลงร้องประกอบละครเวที

บทเพลงสำหรับบรรเลงโดยวงดุริยางค์ ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากบทเพลงในลักษณะซิมโฟนี ได้แก่ บทเพลง “Siamese Suite” และ บทเพลง “Siamese Romances” บทเพลงนี้ได้บรรเลงโดยวงดุริยางค์ซิมโฟนีกรุงเทพ ในการแสดงดนตรีเฉลิมพระเกียรติ “เย็นศิระเพราะพระบริบาล” ในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 จัดโดยมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญร่วมกับสมาคมศิษย์เก่าแพทย์ศิริราช ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ในวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2541

ในโอกาสครบรอบ 100 ปีชาตกาลของหลวงประดิษฐไพเราะ อาจารย์ประสิทธิ์ได้นำบทเพลงไทยเดิม “เสียงเทียน (สามชั้น)” ซึ่งเป็นผลงานชิ้นเอกของบิดาของท่าน มาเรียบเรียงในรูปแบบวงเครื่องสายสี่ชิ้น (String quartet) และภายหลังได้เรียบเรียงเป็นบทเพลงสำหรับบรรเลงโดยวงดุริยางค์ร่วมกับนักร้องประสานเสียงหญิง ภายใต้ชื่อ “Siang Tian - Romance based on a theme by my father for female chorus and orchestra” บทเพลงนี้ได้ออกแสดงรอบปฐมทัศน์ในวันที่

2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2531 ในการนี้ ดร.เนล ซอเร็ลล์ (Dr. Neil Sorrell) ผู้ได้รับการสืบทอดความรู้ดนตรีไทยจาก โดนัล มิทเชลล์ (Donald Mitchell) นักเขียนชาวอังกฤษชื่อดัง ผู้เขียนหนังสือเกี่ยวกับกุซตาฟ มาเลอร์ (Gustav Mahler) และเบนจามิน บริทเทน (Benjamin Britten) ได้ทำการวิเคราะห์โครงสร้างบทเพลงเสียงเพียน

นอกจากนี้อาจารย์ประสิทธิ์ยังได้เรียบเรียงบทเพลง “ดำเนินทราย” ทั้งในรูปแบบเครื่องสายสี่ชิ้นและสำหรับบรรเลง โดยวงดุริยางค์ร่วมกับการขับร้อง นอกจากนี้ท่านยังได้นำทำนองเพลงดำเนินทรายมาใส่เนื้อร้องใหม่โดยครูลัดดา ศิลปบรรเลง ในชื่อ “โฉมงามเวียงฟ้า” เรียบเรียงสำหรับละครเวทีเรื่อง “เวียงฟ้า”

อาจารย์ประสิทธิ์ประพันธ์บทเพลงประกอบละครเวทีให้แก่คณะละคร “ผกาภิรมย์” โดยได้รับความนิยมเป็นอย่างสูง ในระหว่างปี พ.ศ. 2489-2494 อีกทั้งยังได้สร้างตารานักแสดงคนสำคัญขึ้นหลายคน อาทิ ส. อาสนจินดา สวลี ผกาพันธุ์ ชูศรี มีสมมนต์ (โรจนประดิษฐ์) โดยได้สร้างผลงานการละครร่วมกับผู้เขียนบทไว้ทั้งหมด 15 บทละครเวที

เนื่องในโอกาสฉลองครบรอบ 111 ปี อาจารย์ประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง 125 ปี หลวงวิจิตรวาทการ และ 50 ปีการเสียชีวิตของเคลาส์ ฟริงส์โฮล์ม บรรณาธิการนักแต่งเพลงผู้สอนอาจารย์ประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง ณ สถาบันดนตรีแห่งกรุงโตเกียว ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการบรรยายและการแสดงดนตรี “ศิลปบรรเลงเพลงสยาม” ในปี พ.ศ. 2566 โดยทำงานร่วมกับวงอิมมานูเอล ออร์เคสตรา PGVIM Ensemble และนักแสดงบัลเลต์ ในการนำเสนองานวิจัยเชิงศิลป์ที่ประกอบไปด้วยบทเพลง “เลือดสุพรรณ” และ “ดวงจันทร์” ของหลวงวิจิตรวาทการ ที่เรียบเรียงเสียงประสานสำหรับบรรเลงโดยวงดุริยางค์โดยเคลาส์ ฟริงส์โฮล์ม ซึ่งถือเป็นผลงานเรียบเรียงบทเพลงไทยที่มีคุณค่า และเป็นการผสมผสานการใช้เสียงประสานแบบยุคโรแมนติกในบทเพลงละครเวทีของไทยได้อย่างวิจิตร อีกทั้งแสดงบทเพลง “ไซมิสสวีท” ของอาจารย์ประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง ที่เรียบเรียงขึ้นใหม่สำหรับการบรรเลงเปียโนประสานกับวงดุริยางค์ ในลักษณะเปียโนคอนแชร์โต นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ดัดแปลงละครเวทีผกาภิรมย์ที่มีความยาวรวมกว่าสองชั่วโมง มาเป็นชุดการแสดงบัลเลต์ผกาภิรมย์ในองค์เดียว โดยใช้เทคโนโลยีการฉายภาพฉากประกอบเพื่อแสดงเรื่องราวของนิยายแนวดำเนินการ การวิจัยเชิงศิลป์นี้เป็นการดำเนินโครงการเพื่อเผยแพร่และสืบสานบทเพลงไทยที่ทรงคุณค่าในบริบทใหม่ เพื่อให้ผู้ชมตั้งแต่เยาวชนจนถึงผู้สูงวัยสามารถเข้าถึงได้มากขึ้น และมีโอกาสนำเสนอออกแสดงได้บ่อยครั้งขึ้น

Siamese Suite

บทเพลง “ไซมิสสวีท” (“Siamese Suite”) เป็นผลงานชิ้นสำคัญที่อาจารย์ประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง ได้แต่งในปี พ.ศ. 2496 ขณะนั้น คุณเกษม สุวงศ์ นักเปียโนสมัครเล่นฝีมือดีผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้จัดรายการเพลงคลาสสิกที่สถานีวิทยุ 1 ปณ. ได้ขอฝากตัวเป็นลูกศิษย์อาจารย์ประสิทธิ์ และมีความใกล้ชิดกันตลอดมา วันหนึ่ง คุณเกษมมาหาที่บ้าน ถือนั่งหนังสือพิมพ์ “พิมพ์ไทย” ลงข่าวหน้าแรกว่า สถานทูตเบลเยียม ประจำประเทศไทย เชิญชวนนักแต่งเพลงจากทั่วโลกประพันธ์ซิมโฟนีเข้าประกวดในการแข่งขัน Queen Elizabeth Competition ที่ประเทศเบลเยียม ซึ่งในปีนั้นได้เปิดการประกวดบทประพันธ์นานาชาติเป็นครั้งแรก อาจารย์ประสิทธิ์ได้ฟังก็หัวเราะและบอกคุณเกษมว่า มีเวลาเหลือเพียงแค่ 15 วันเท่านั้น จะไปแต่งซิมโฟนีอะไรทัน คุณเกษมก็ไม่ยอมหยุด บอกว่าจะมากินนอนที่บ้านอาจารย์ประสิทธิ์ เพื่อคัดลอกโน้ตให้ ขอให้เริ่มทำเลย อาจารย์ประสิทธิ์ขัดความตั้งใจไม่ได้ จึงยอมทำตามคำขอร้อง

บทเพลง “ไซมิสสวีท” ได้นำออกแสดงรอบปฐมทัศน์ในงานประชุมวิชาการดนตรี UNESCO Music Conference ที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ ในปี พ.ศ. 2498 จากนั้นได้นำออกแสดงอย่างต่อเนื่อง และได้บันทึกเสียงในชุด “เสียงเพียน” โดยวงดุริยางค์ซิมโฟนีกรุงเทพ ภายใต้การอำนวยเพลงของ John Georgiadis วาทยกรชาวอังกฤษ และวง Latvian National Orchestra ภายใต้การอำนวยเพลงของ Terje Mikkelsen วาทยกรชาวนอร์เวย์

“ไซมิสสวิท” ประกอบด้วยกัน 4 ท่อน ท่อนแรกอาจารย์ประสิทธิ์นำบทเพลง “Intermezzo” ที่ได้แต่งขึ้นภายใต้การดูแลของศาสตราจารย์เคลาส์ ฟริงส์โฮล์ม สำหรับการสอบสำเร็จการศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่นมาใช้ ซึ่งวงดุริยางค์ Tokyo Radio Symphony Orchestra เคยนำมาบรรเลงในรายการวิทยุ ร่วมกับบทประพันธ์อื่นของเคลาส์ ฟริงส์โฮล์ม โดยได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “Moon over the Temple” เพื่อแสดงให้เห็นถึงวัดวาอารามและพระพุทธศาสนาในประเทศไทย

ท่อนที่ 2 แต่งขึ้นใหม่ โดยใช้ชื่อ “In the Grand Palace” เพื่อต้องการสื่อว่าประเทศไทยมีสถาบันพระมหากษัตริย์ ท่อนที่ 3 ในชื่อ “Siamese Lament” เป็นเพลงช้าที่ให้บรรยากาศโรแมนติคปนโศกเศร้า

ท่อนที่ 4 เดิมใช้ชื่อว่า “At a wedding in Bangkok’s Chinatown” แต่ภายหลังเปลี่ยนเป็น “In Bangkok’s Chinatown” ท่อนนี้นำเพลงระบำ “ชื่นใจ” จากละครเวทีเรื่อง “ขบวนเสด็จ” หรือ “ดอกเถา” มาแต่งขยายจนกลายเป็นท่อนที่ยาวที่สุดของบทเพลง “ไซมิสสวิท” จนกระทั่งบางคนพูดล้อว่า บทเพลง “ไซมิสสวิท” น่าจะใช้ชื่อว่าเพลงจีนมากกว่า เป็นอันว่าประพันธ์เสร็จทันส่งที่สถานทูตเบลเยียมในวันสุดท้ายของกำหนด หนังสือพิมพ์ “พิมพ์ไทย” ได้ลงรูปอาจารย์ประสิทธิ์มอบโน้ตเพลงนี้ให้เจ้าหน้าที่ของสถานทูตเบลเยียม สมดังความต้องการของคุณเกษม สุวงศ์ ที่ต้องการให้มีชื่อคีตกวีชาวไทยส่งเข้าประกวดเพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานการประพันธ์เพลงสากลตะวันตกโดยคนไทย แม้จะไม่ได้รางวัล ก็ถือเป็นการได้เผยแพร่บทเพลงไทยในรูปแบบคลาสสิกตะวันตกที่ทรงคุณค่าในต่างแดนได้อย่างน่าชื่นชม

Siamese Suite for piano and orchestra

ผู้วิจัยได้เรียบเรียงบทเพลง “Siamese Suite” ที่ประพันธ์ในรูปแบบวงดุริยางค์ซิมโฟนีให้เป็นการบรรเลงเปียโน ประชันกับวงดุริยางค์ “Siamese Suite for Piano and Orchestra” ในลักษณะเปียโนคอนแชร์โต ซึ่งเป็นการเรียบเรียงตามต้นฉบับ (Transcription) โดยผู้วิจัยได้ศึกษาจากสำเนาโน้ตที่คัดลอกด้วยลายมือของคุณเกษม สุวงศ์ และโน้ตที่บันทึกตีพิมพ์ขึ้นใหม่โดยวงดุริยางค์ทหารเรือ

กระบวนแรก “Moon over the Temple” อยู่ในบันไดเสียง ดี-เมเจอร์ (D-Major) อัตราจังหวะ 4/4 *Andante con moto* มีฉันทลักษณ์แบบเทอร์นารี (Ternary form: A B A' Coda) เป็นท่อนที่ไพเราะงดงามให้บรรยากาศที่โรแมนติค วงดุริยางค์เริ่มบรรเลงนำด้วยเสียงทำนองโดยคลาริเน็ต ตั้งแต่ห้องที่ 4 เปียโนเริ่มบรรเลงโดยการไล่น้ตอาร์เปจ ดี-เมเจอร์ แทนที่แนวไวโอลิน 1 ของต้นฉบับ จากนั้นจะบรรเลงทำนองหลักที่ไพเราะพร้อมกับการเล่นโน้ตเชบิตสองชั้นในแนวกลาง ที่ให้ความรู้สึกมีทิศทางไหลลื่น โดยใช้ทั้งมือซ้ายและมือขวาช่วยกันบรรเลงเสียงประสานตามแนวไวโอลิน 2 อีกทั้งมือซ้ายส่วนล่างจะเล่นเบสพร้อมกับขึ้นคู่ประสานเพื่อเกื้อหนุนเสียงให้ก้องกังวาน (ดู Example 1) ในช่วงกลาง (ห้องที่ 14-21) ที่มีการเปลี่ยนบันไดเสียง (Modulation) ไปยัง บี-ไมเนอร์ (B-minor) ในห้องที่ 20-21 ใน Example 2 นักเปียโนจะเล่นแนวมือซ้ายที่เป็นโน้ตเชบิตหนึ่งขึ้นสามพยางค์ (*Triplet*) ไปพร้อมกับแนวเชลโลด้วยสัมผัสลิ้มนิ้ว (*Articulation*) แบบไม่ต่อเนื่อง (*non legato*) โดยมือขวาจะเล่นแนวทำนองหลักที่เริ่มจากเสียงคลาริเน็ตตามด้วยเสียงไวโอลิน 1 ควบคู่ไปกับการเล่นแนวเสียงประสาน ก่อนที่จะเข้าช่วงเชื่อมต่อ (ห้องที่ 21-23, ดู Example 3) ที่เปียโนจะเล่นแทนเครื่องเป่าลมไม้ที่ค่อย ๆ ไล่น้ตขึ้นไป โดยเริ่มจากแนวบาสซูน คลาริเน็ต และการไล่น้ตเสียงครึ่งเสียงขาลง (*Descending chromatic scale*) ในแนวฟลูต ราวกับเป็นช่วงคาเดนซาที่แสดงลีลาการบรรเลงเดี่ยวเปียโน ก่อนที่จะย้อนกลับมายังทำนองหลักอีกครั้ง โดยมีการใส่ลูกจบ (*Coda*) ตามแบบต้นฉบับ โดยใส่แนวเปียโนคลอประกอบเบาลงเรื่อย ๆ จนจบลงอย่างเงียบสงบ (*pianississimo*)

Example 1 *Siamese Suite - Moon over the Temple*, piano and string parts, bars 4-6¹

Source: by author

Example 2 *Siamese Suite*, original score, bars 20-24²

Source: by Royal Thai Navy School of Music

¹ Chanyapong Thongsawang, *Silapabanleng's Siamese Music* (Bangkok: Tanapress, 2023), 27, https://archives-prasidh.silapabanleng.org/uploads/r/silapabanleng-archives/1/1/1/111e01edd4b118e98246329233f7d2b93d117f1812a41436bfc018da484d028b/TH_SLPBL_BKP.01.05.pdf. (in Thai)

² Prasidh Silapabanleng, "Siamese Suite, Royal Thai Navy School of Music [Score]," Prasidh Silapabanleng Archives, accessed December 21, 2024, https://archives-prasidh.silapabanleng.org/uploads/r/silapabanleng-archives/b/2/d/b2d660ae5dc2308a4694abf8f6115e817d89b6d7c73f505132a2a0cc034f5ee4/TH_SLPBL_MUS-03-01-43D.pdf, 4.

Example 3 *Siamese Suite - Moon over the Temple*, piano part, bars 20-24³

Source: by author

“In the Grand Palace” กระบวนที่สองอยู่ในบันไดเสียง บี-แฟลต เมเจอร์ (B-flat) อัตราจังหวะ 2/4 *Moderato* มีฉันทลักษณ์แบบรอนโด (Rondo form: A B A C A) เป็นท่อนที่แข็งแรง กระฉับกระเฉงในลักษณะเพลงมาร์ชที่มีท่วงทำนองห้าเสียง (Pentatonic) ที่สะท้อนให้เห็นถึงขบวนสวนสนามที่เดินรอบพระบรมมหาราชวัง มีการระบุความดังเบา (Dynamics) ที่หลากหลายไว้อย่างชัดเจน (ดู Example 4) โดยเปียโนจะเล่นทำนองหลักพร้อมแนวเสียงประสาน ควบคู่ไปกับเครื่องเป่าที่เล่นแนวทำนองหลักอย่างสง่างาม ในการนี้มีมือซ้ายจำเป็นต้องเล่นเสียงเบสด้วยโน้ตขั้นคู่แปด (Octave) เพื่อให้เสียงมีมิติใหญ่ขึ้น ซึ่งต้องฝึกเทคนิคการเล่นให้เฉียบโดยเฉพาะในท่อนแยกที่หนึ่งและสอง (B และ C) ที่มีมือซ้ายเล่นโน้ตเป็นขั้นคู่แปดไล่ไปมาพร้อมกับการใช้นิ้วดีดเสียง (*pizzicato*) ของเครื่องสายเสียงต่ำ

Example 4 *Siamese Suite - In the Grand Palace*, piano part, bars 1-19⁴

Source: by author

³ Chanyapong Thongsawang, *Silapabanleng's Siamese Music* (Bangkok: Tanapress, 2023), 97, https://archives-prasidh.silapabanleng.org/uploads/r/silapabanleng-archives/1/1/1/111e01edd4b118e98246329233f7d2b93d117f1812a41436bfc018da484d028b/TH_SLPBL_BKP.01.05.pdf. (in Thai)

⁴ Chanyapong Thongsawang, *Silapabanleng's Siamese Music* (Bangkok: Tanapress, 2023), 99, https://archives-prasidh.silapabanleng.org/uploads/r/silapabanleng-archives/1/1/1/111e01edd4b118e98246329233f7d2b93d117f1812a41436bfc018da484d028b/TH_SLPBL_BKP.01.05.pdf. (in Thai)

“Siamese Lament” กระทบที่สามอยู่ในบันไดเสียง ซี-เมเจอร์ (C-Major) อัตราจังหวะ 3/4 *Moderato* เป็นท่อนที่ให้ความรู้สึกว่าเหงา เริ่มจากการใช้ฟลูตตามด้วยโอโบบรรเลงแนวทำนองที่โหยหวนราวกับปีไทยบรรเลงเพลงโศก เปียโนได้เริ่มบรรเลงแทนที่แนวทำนองฟลูตตั้งแต่ห้องที่ 13 โดยบรรเลงมือซ้ายเป็นเช็ทหนึ่งชั้นให้ดนตรีฟังดูไหลลื่นไปพร้อมกับแนวประกอบของเครื่องสายในลักษณะวอลท์ (ดู Example 5) ในช่วงท้ายตั้งแต่ห้องที่ 53 เปียโนเล่นแนวทำนองหลักด้วยเทคนิคการเล่นโน้ตรัวสลับเป็นคู่แปด (*Octave Tremolo*) เพื่อเลียนเสียงการกรรระนาด (ดู Example 6) จนจบอย่างสงบด้วยเสียงฮอว์นสองตัวที่เป่าโน้ตเช็ทสามชั้นซ้ำ ๆ สองชุด เป็นคู่หกในคอร์ด ซี-เมเจอร์ ตามต้นฉบับ

Example 5 *Siamese Suite - Siamese Lament*, piano and string parts, bars 12-16⁵

Source: by author

Example 6 *Siamese Suite - Siamese Lament*, piano part, bars 61-63⁶

Source: by author

“In Bangkok’s Chinatown” กระทบที่ 4 อยู่ในบันไดเสียง ดี-ไมเนอร์ (D-minor) โดยอัตราจังหวะมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง ท่อนนี้ถือเป็นแก่นหลักของบทเพลงไข่มุสสิคที่ประกอบด้วยโครงสร้างหลักห้าส่วนตามเรื่องราวบทละคร “ขบวนเสรีจีน” ดังต่อไปนี้ A: “Introduction” (2/4, 3/4 *Adagio*, D-minor), B: “Love Scene” (3/4 *Lento*, D-minor), C: “Heartbreak”

⁵ Chanyapong Thongsawang, *Silapabanleng’s Siamese Music* (Bangkok: Tanapress, 2023), 57, https://archives-prasidh.silapabanleng.org/uploads/r/silapabanleng-archives/1/1/1/111e01edd4b118e98246329233f7d2b93d117f1812a41436bfc018da484d028b/TH_SLPBL_BKP.01.05.pdf. (in Thai)

⁶ Chanyapong Thongsawang, *Silapabanleng’s Siamese Music* (Bangkok: Tanapress, 2023), 68, https://archives-prasidh.silapabanleng.org/uploads/r/silapabanleng-archives/1/1/1/111e01edd4b118e98246329233f7d2b93d117f1812a41436bfc018da484d028b/TH_SLPBL_BKP.01.05.pdf. (in Thai)

(4/8 *Andante cantabile*, F-Major) และ D: “At the Wedding” (4/8 *Allegro*, F-minor) โดยในตอนสุดท้ายจะนำเสนอในรูปแบบ A B C D B' C' D' A' โดยในบทนำ (A) หลักเปียโนจะบรรเลงอย่างเต็มที่ในบันไดเสียง ดี-ไมเนอร์ (D-minor) ร่วมกับวงดุริยางค์ โดยเล่นรัวเสียง (*Tremolo*) ในมือซ้ายเพื่อลากเสียงคอร์ดให้ดังลากยาวก้องกระหึ่ม จากนั้นจะบรรเลงทำนองหลักของฉากรัก (B) ร่วมกับแนวไวโอลิน 1 โดยเล่นมือซ้ายอย่างไหลลื่นด้วยโน้ตคอร์ดแยกสามพยางค์ (Triplet broken chord) (ดู Example 7) ท่อนหัวใจสลาย (C) จะบรรเลงในช่วงเสียงสูงเบา ๆ ไปพร้อมกับแนวทำนองในไวโอลิน 1 ประกอบกับมือซ้ายที่ไหลลื่น จนนำไปสู่การบรรเลงเดี่ยวเปียโนที่เล่นแนวประสานทั้งหมดของวงอย่างเบาบางช่วงท้ายในท่อนที่ 46-50 (ดู Example 8) เนื่องจากเสียงเปียโนเปล่งเสียงที่เบาบางจึงได้ละแนวเครื่องลมไม้และเครื่องสายออกไป ก่อนที่เครื่องสายจะมารับจบช่วงในบันไดเสียง เอฟ-เมเจอร์ (F-Major) ในท่อนที่ 51-53 จากนั้นบทเพลงจะเปลี่ยนไปยังบันไดเสียง เอฟ-ไมเนอร์ (F-minor) ในท่อนงานแต่งงาน (D) ที่รวดเร็ว โดยเปียโนจะบรรเลงร่วมกับเครื่องเป่าทองเหลืองและเครื่องกระทบเพื่อประชันกับคลาริเน็ตและฟลูต จากนั้นในท่อนที่ 62-77 ได้นำแนวทำนองโน้ตรัวของโซโลโฟนมาเล่นบนเปียโนแทนด้วยเทคนิคการเล่นขึ้นคู่แปดสลับมือ เพื่อประชันกับเครื่องเป่าลมไม้ เครื่องเป่าทองเหลือง และเครื่องกระทบ อย่างเข้าใจ จากนั้นบทเพลงจะย้อนกลับมาที่ทำนองฉากรัก (B') ในท่อนที่ 95-110 โดยจะใช้มือซ้ายเล่นทำนองหลักไปพร้อมกับเสียงเชลโล ในขณะที่มือขวาจะบรรเลงประกอบด้วยการเล่นคอร์ดแยก (Broken chord) อย่างแพรวพราว (ดู Example 9) จากนั้นบทเพลงจะย้อนความท่อนหัวใจสลาย (C') และท่อนงานแต่งงาน (D') ตามลำดับ และนำเสนอบทนำ (A') ในบันไดเสียง ดี-ไมเนอร์อีกครั้งในตอนท้าย ในท่อนที่ 169 โดยย้ำตอนจบอย่างหนักแน่นร้อนแรงอย่างเปลวเพลิง (*con fuoco*)

Introduction

A

10

B Lento

18

Example 7 *Siamese Suite - In Bangkok's Chinatown*, piano part, bars 1-23⁷

Source: by author

⁷ Chanyapong Thongsawang, *Silapabanleng's Siamese Music* (Bangkok: Tanapress, 2023), 105, https://archives-prasidh.silapabanleng.org/uploads/r/silapabanleng-archives/1/1/1/111e01edd4b118e98246329233f7d2b93d117f1812a41436bfc018da484d028b/TH_SLPBL_BKP.01.05.pdf. (in Thai)

Example 8 *Siamese Suite - In Bangkok's Chinatown*, piano and string parts, bars 46-53⁸

Source: by author

บทเพลง “Siamese Suite for Piano and Orchestra” ได้นำออกแสดงครั้งแรกในการแสดงดนตรี “ศิลปบรรเลงเพลงสยาม”⁹ ในวันพฤหัสบดีที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2566 ณ ห้องสังคีตวัฒนา สถาบันดนตรีกัลยาณิวัฒนา ผู้วิจัยได้บรรเลงเดี่ยวเปียโนร่วมกับวงอิมมานูเอลอร์เคสตรา และวง PGVIM Ensemble โดยผู้วิจัยได้เลือกบรรเลงบนเปียโนฟอร์เตแบบเวียนนีส (Viennese pianoforte) ซึ่งเป็นสำเนาเปียโนฟอร์เตที่สร้างขึ้นใหม่โดย Paul McNulty ตามต้นฉบับของคอนราดกราฟ (Conrad Graf) จากปี พ.ศ. 2362 ซึ่งเป็นช่วงสมัยของลุดวิก ฟาน เบโทเฟน (Ludwig van Beethoven) และฟรานซ์ ชูเบิร์ท (Franz Schubert) เปียโนฟอร์เตมีน้ำเสียงแหลม บาง ใส เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ และเสียงจะเบากว่าเปียโนปัจจุบันเนื่องจากหัวค้อนที่ขนาดเล็ก มีเพดัลถึง 6 กระเดื่อง ประกอบไปด้วย *una corda*, *bassoon stop*, *moderator*, *double moderator*, *Turkish stop* และ *sustain pedal* (จากซ้ายไปขวาตามลำดับ) ทำให้ผู้เล่นสามารถสร้างสีสันของเสียงและปรับความเบาได้หลายระดับขึ้น อีกทั้งยังสามารถใช้ *Turkish stop* ในการเล่นกลองและฉิ่งประกอบการบรรเลงได้อีกด้วย ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้ในกระบวนสุดท้าย (“In Bangkok's Chinatown”) ในช่วงเร็ว *Allegro* ที่ดุเดือดที่เปียโนเล่นคู่แปดสลับมือ ประชันกับเครื่องเป่าทองเหลืองและเครื่องกระทบ ในห้องที่ 64-65 และ 68-77 รวมทั้งรอบย้อนความ ในห้องที่ 137-138 และ 141-150 เพื่อเพิ่มสีสันให้เข้ากับจังหวะของเครื่องกระทบอื่น ๆ อีกทั้งการใช้เปียโนฟอร์เตมาร่วมบรรเลงกับวงยังช่วยให้นักดนตรีเยาวชนมือสมัครเล่นสามารถเล่นระดับเสียงได้แม่นยำขึ้นตามเสียงประสานและทำนองจากเปียโน อีกทั้งยังสร้างสีสันดึงดูดผู้ชมด้วยลีลาการบรรเลงเดี่ยวเปียโนด้วยเทคนิคที่หลากหลาย

⁸ Chanyapong Thongsawang, *Silapabanleng's Siamese Music* (Bangkok: Tanapress, 2023), 125, https://archives-prasidh.silapabanleng.org/uploads/r/silapabanleng-archives/1/1/1/111e01edd4b118e98246329233f7d2b93d117f1812a41436bfc018da484d028b/TH_SLPBL_BKP.01.05.pdf. (in Thai)

⁹ PGVIM Channel, “Silapabanleng - Siamese Music (part 1),” YouTube video, 33:43, December 7, 2023, <https://www.youtube.com/watch?v=8U2-DOg7GM0&t=513s>.

Example 9 *Siamese Suite for piano solo - In Bangkok's Chinatown*, bars 77-99¹⁰

Source: by author

ผู้วิจัยได้ต่อยอดการวิจัยเรื่อง “ศิลปบรรเลงเพลงสยาม โดยวงอิมมานูเอลอร์เคสตราในชุมชนคลองเตย” ในการเรียบเรียงบทเพลงไซมัสสวี่ทสำหรับบรรเลงเดี่ยวเปียโน เพื่อเป็นอีกรูปแบบในการเผยแพร่บทเพลงนี้ให้บ่อยครั้งขึ้น โดยเรียบเรียงแนววงดุริยางค์มาบรรเลงเปียโนสอดรับกับแนวเปียโนเดี่ยวจาก “Siamese Suite for piano and orchestra” โดยพิมพ์โน้ตแนววงดุริยางค์ด้วยขนาดที่เล็กกว่าโน้ตแนวเปียโนเดี่ยว ดังที่ปรากฏในโน้ต Example 9

ผู้วิจัยได้นำบทเพลง “Siamese Suite for piano solo” มาแสดงในคอนเสิร์ตสองครั้ง ในปี พ.ศ. 2567 โดยรายการแสดงประกอบไปด้วยเพลงเรียบเรียงอุปรากรของริชาร์ด วากเนอร์ บทเพลงลีเดอร์ของริชาร์ด สตราซส์ บทเพลง “เลือดสุพรรณ” “ดวงจันทร์” ของหลวงวิจิตรวาทการ ที่ดัดแปลงมาบรรเลงร่วมกับนักฟลูต และปิดรายการแสดงด้วย “Siamese Suite for

¹⁰ Chanyapong Thongsawang, *Silapabanleng's Siamese Music* (Bangkok: Tanapress, 2023), 107, https://archives-prasidh.silapabanleng.org/uploads/r/silapabanleng-archives/1/1/1/111e01edd4b118e98246329233f7d2b93d117f1812a41436bfc018da484d028b/TH_SLPBL_BKP.01.05.pdf. (in Thai)

piano solo” เพื่อให้เห็นลักษณะบทเพลงเยอรมันในยุคโรแมนติกตอนปลายที่มีอิทธิพลต่อแนวทางการประพันธ์ของเคลาส์ ฟริงส์ไฮม์ ที่ได้ถ่ายทอดไปยังอาจารย์ประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง

ในการนี้ผู้วิจัยได้แสดงร่วมกับนักฟลูตชาวญี่ปุ่น Tomo Kida ในงานบรรยายทางการแพทย์และการแสดงดนตรี “Melodies for Medicine” (“เสียงทำนองร้องรักษา”) ในวันอาทิตย์ที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 ที่ AUA Auditorium ถนนราชดำริ เป็นความร่วมมือระหว่าง Network of Supporters for Precision Cancer Care กับรอยัลแบงคอกซิมโฟนีอออร์เคสตรา ในการนำเสนอศาสตร์และศิลป์ของการแพทย์สมัยใหม่ผ่านความงามของดนตรีบรรเลง โดยจัดแสดงคอนเสิร์ตบนเปียโนทรงสี่เหลี่ยมโบราณ Steinway Square Piano จากปี พ.ศ. 2415

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้นำรายการแสดงนี้มาแนะนำที่เมืองคอทท์บัส สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ร่วมกับ Prof. Wolfgang Glemser และ Prof. Rita D’Arcangelo อาจารย์เปียโนและอาจารย์ฟลูตจาก Brandenburg University of Technology, Cottbus-Senftenberg โดยได้บรรยายและแสดงดนตรีในหัวข้อ “Das interkontinentale Zwillingsspaar Eine literarisch-musikalische Plauderei über Katia Mann und Klaus Pringsheim” ที่เล่าถึงพี่น้องฝาแฝด คาเทียและเคลาส์ ฟริงส์ไฮม์ ซึ่งภายหลังคาเทียได้แต่งงานกับทอมัส มานน์ (Thomas Mann) นักเขียนชาวเยอรมันชื่อดัง ผู้ที่แนะนำเคลาส์ ฟริงส์ไฮม์ ไปสอนดนตรีที่กรุงโตเกียว

สรุป (Conclusion)

ในปัจจุบันได้มีการนำดนตรีไทยมาเรียบเรียงใหม่ในหลากหลายรูปแบบ อย่างไรก็ตามนอกจากบทเพลงร้องประกอบละครเวทีแล้ว บทเพลงสำหรับวงดุริยางค์ของอาจารย์ประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง ยังไม่ได้มีการนำมาเรียบเรียงขึ้นใหม่ เพื่อเป็นการเผยแพร่วรรณกรรมบทเพลงไทยที่ทรงคุณค่าในการฉลองครบรอบ 111 ปี อาจารย์ประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง ผู้วิจัยได้นำบทเพลง “Siamese Suite” ที่ประพันธ์สำหรับวงดุริยางค์ขนาดใหญ่มาเรียบเรียงสำหรับการบรรเลงเดี่ยวเปียโนร่วมกับวงดุริยางค์ในชื่อ “Siamese Suite for piano and orchestra” โดยบรรเลงร่วมกับวงดุริยางค์เยาวชนอิมมานูเอลอออร์เคสตราจากชุมชนคลองเตย เพื่อสร้างสีสันให้การแสดงด้วยลีลาการบรรเลงเปียโนที่แพรวพราวร่วมกับวงดุริยางค์ อีกทั้งยังช่วยให้นักดนตรีเยาวชนบรรเลงระดับเสียงได้แม่นยำมากขึ้นเมื่อบรรเลงร่วมกับเปียโน นับเป็นอีกมิติหนึ่งในการเรียบเรียงปรับเปลี่ยนบทเพลงในลักษณะซิมโฟนีเป็นเปียโนคอนแชร์โต

เพื่อเผยแพร่บทเพลง “Siamese Suite” ในวงกว้าง ผู้วิจัยได้เรียบเรียงบทเพลงนี้สำหรับบรรเลงเดี่ยวเปียโน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่กักดนตรีและนักเปียโนในการศึกษาและบรรเลงบทเพลง อีกทั้งยังสามารถนำมาแสดงคอนเสิร์ตได้บ่อยครั้งขึ้น โดยผู้เล่นเปียโนจะต้องใช้ลีลาการบรรเลงขั้นสูงเพื่อสร้างอารมณ์และสีสันเลียนเสียงวงดุริยางค์

ในการนี้ผู้วิจัยได้ตีพิมพ์เผยแพร่โน้ตเพลง “Siamese Suite” ในหนังสือ “ศิลปบรรเลงเพลงสยาม” ทั้งฉบับสำหรับบรรเลงเปียโนร่วมกับวงดุริยางค์และฉบับสำหรับบรรเลงเปียโนเดี่ยว พร้อมทั้งบทอธิบาย เพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถนำไปศึกษาถึงประวัติความเป็นมาของบทเพลง แนวทางในการตีความและการบรรเลง อีกทั้งยังเป็นการแสดงแนวทางในการเรียบเรียงบทเพลงไทยเพื่อส่งเสริมให้นักดนตรีเยาวชนคนรุ่นใหม่สนใจเรียนรู้การบรรเลงบทเพลงไทยและนำมาเรียบเรียงในรูปแบบต่าง ๆ เพื่ออนุรักษ์ สืบสาน และเผยแพร่ผลงานเพลงไทยที่ทรงคุณค่าต่อไป

References

- Atthakor, Ploenpote. "Hailing the Hero: Concert Celebrates the Centennial of Prasih Silapabanleng Who Crucially Forged the Link between Thai and Western Music." *Bangkok Post*, August 14, 2012. <https://www.bangkokpost.com/life/arts-and-entertainment/307514/hailing-the-hero>.
- Boonyamanop, Arun. "Phakavali [Manuscript]." Prasih Silapabanleng Archives. Accessed December 21, 2024. <https://archives-prasih.silapabanleng.org/index.php/zw4g-2dph-h8tm>.
- Eisinger, Ralf. *Klaus Pringsheim aus Tokyo. Zur Geschichte eines musikalischen Kulturtransfers*. Munich: Ludicum, 2020.
- Memorial Book for the Cremation Ceremony of Prasih Silapabanleng*. Bangkok: Vachirintarn, 1999. (in Thai)
- Natayakul, Sirimongkol. *Phakavali: Legend of Thai Stage Theatre*. Bangkok: Inthaninpress, 2012. (in Thai)
- PGVIM Channel. "Silapabanleng - Siamese Music (part 1)." YouTube Video, 33:43. December 7, 2023. <https://www.youtube.com/watch?v=8U2-DOg7GM0&t=513s>.
- Sakulsurat, Pasinee, and Weerachat Premananda. "Doctoral Music Composition: The Portraits of Prasih Silapabanleng." *Rangsit Music Journal* 14, no. 2 (July-December 2019): 88-102. (in Thai)
- Silapabanleng, Prasih. *Sai Sumphan*. The Latvian National Symphony Orchestra, Terje Mikkelsen, conductor. Riga Recording Studio, June 2005. CD.
- Silapabanleng, Prasih. "Siamese Suite [Manuscript, 1953]." Prasih Silapabanleng Archives. Accessed December 21, 2024. <https://archives-prasih.silapabanleng.org/uploads/r/silapabanleng-archives/4/e/d/4edb1a97daf9e74869803677a3c1f8f57546a77e79b90022890fbca921409dc3/TH-SLPBL-MUS-03-01-041A.pdf>.
- Silapabanleng, Prasih. "Siamese Suite, Royal Thai Navy School of Music [Score]." Prasih Silapabanleng Archives. Accessed December 21, 2024. https://archives-prasih.silapabanleng.org/uploads/r/silapabanleng-archives/b/2/d/b2d660ae5dc2308a4694abf8f6115e817d89b6d7c73f505132a2a0cc034f5ee4/TH_SLPBL_MUS-03-01-43D.pdf.
- Sorrell, Neil. "A Study of a Unique Artist and His Music: Prasih Silapabanleng (1912-1999)." *SPAFA Journal* 10, no. 1 (January-April 2000): 5-24.
- Thongsawang, Chanyapong. *Silapabanleng's Siamese Music*. Bangkok: Tanapress, 2023. https://archives-prasih.silapabanleng.org/uploads/r/silapabanleng-archives/1/1/1/111e01edd4b118e98246329233f7d2b93d117f1812a41436bfc018da484d028b/TH_SLPBL_BKP.01.05.pdf. (in Thai)